

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevernsarbeid

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 09.04.2021 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1. Virkeområde og formål

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir masterutdanning i barnevernsarbeid, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder 2-årig masterutdanning i barnevernsarbeid.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå på utdanningen, slik at kandidatene som uteksamineres, har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2. Formål med utdanningen

Formålet med utdanningen er å utdanne kandidater som har inngående kompetanse om barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner, og om hvilke forhold i samfunnet som særlig har betydning for barn, unge og familiers velferd og hverdagsliv.

Utdanningen skal også sikre kompetanse som danner grunnlag for at samiske barns og minoritetsbarns rett til eget språk, kultur, etnisitet og religion ivaretas i vurderingen av barnets beste og i barnevernets arbeid jf. nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Utdanningen skal gi kandidatene analytisk, kritisk og praktisk kompetanse for å kunne arbeide med komplekse problemstillinger i møte med barn og unge og deres familier. Kandidatene skal videre være i stand til å kunne reflektere kritisk over egen praksis, samt vurdere sammenhenger mellom samfunnsmandat, politiske diskurser, forskning og relevant rettspraksis. Kandidatene skal også kunne igangsette og lede fagutviklingsprosjekt og utvikle relevante problemstillinger, samt kunne designe og gjennomføre forskning.

Utdanningen skal være orientert mot, og relevant for arbeid innen ulike deler av barnevernsfeltet. Kandidatenes kompetanse vil også være relevant for arbeid på andre arenaer som arbeider med barn og unge og familier i utsatte livssituasjoner. Master i barnevernsarbeid skal også kvalifisere til arbeid i ulike kompetansemiljøer, forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Fullført utdanning gir tittelen master i barnevernsarbeid.

§ 3. *Kompetanseområder*

Masterutdanning i barnevernsarbeid skal gi læringsutbytter i tråd med kravene i kapittel 2 til 4 under følgende kompetanseområder:

- Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- Innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner

Kapittel 2. Læringsutbytte for kompetanseområdet perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner

§ 4. *Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Kunnskap*

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om ulike perspektiver på barn og unges utvikling
- b. har avansert kunnskap om teorier og perspektiver på betydningen av mangfold, kulturelle forskjeller og sosial ulikhet for barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- c. har inngående kunnskap om barnevernets diskurser i et historisk og samtidsmessig perspektiv
- d. har inngående kunnskap om samfunnsvitenskapelige metoder, vitenskapsteori og forskningsetikk med relevans for barnevernsfeltet

§ 5. *Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Ferdigheter*

Kandidaten

- a. kan analysere og forholde seg kritisk til ulike teorier, perspektiver og diskurser om barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- b. kan analysere hvilken betydning kulturelle forskjeller, sosial ulikhet, samt levekår og boforhold har for hjelpebehov hos barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- c. kan gjennomføre et avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt i barnevernsarbeid, under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

§ 6. *Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner - Generell kompetanse*

Kandidaten

- a. kan anvende kunnskaper og ferdigheter om barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

- b. kan kommunisere om analyser og konklusjoner ut fra eksisterende forskning og ulike perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner, både med spesialister, interesseorganisasjoner og til allmennheten

Kapittel 3. Læringsutbytte for kompetanseområdet barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner

§ 7. Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Kunnskap

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om barns rett til beskyttelse og omsorg, rett til informasjon og medvirkning, og vurdering av barnets beste
- b. har avansert kunnskap om hvordan omsorgssvikt og overgrep oppstår og kommer til uttrykk i ulike former hos barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- c. har avansert kunnskap om barnevernets rolle og samfunnsmandat og om hvordan tverrfaglig og tverrprofesjonelt samarbeid kan gi god hjelp til barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- d. har avansert kunnskap om hvordan barn, ungdommer og familiers hverdagsliv, levekår, ulikhet, og livserfaring innvirker på deres liv og møte med hjelpeapparatet
- e. har avansert kunnskap om kravet til faglig kvalitet og forsvarlighet i utrednings- og tiltaksarbeid, og i beslutningsprosesser i barnevern
- f. har inngående kunnskap om hovedtrekkene i barnevernets historie og utvikling, og den samfunnsmessige konteksten barnevernet har utviklet seg i
- g. har inngående kunnskap om juridisk metode og sentrale rettskilder på barnevernfeltet, herunder FNs barnekonvensjon og Den europeiske menneskerettskonvensjon
- h. har inngående kunnskap om familiearbeid og miljøterapi i barnevernsarbeid
- i. har inngående kunnskap om hvordan vold, kriminalitet, rus, fattigdom, helseutfordringer og funksjonsnedsettelse har betydning for levekår for barn, unge og familier

§ 8. Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Ferdigheter

- a. kan anvende og forholde seg kritisk til ulike teoretiske perspektiver i arbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- b. kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse i utrednings- og tiltaksarbeid, og i beslutningsprosesser
- c. kan analysere og forholde seg kritisk til begrepet barnets beste og hvordan begrepet kan anvendes i møte med barn, unge og familier
- d. kan analysere og forholde seg kritisk til ulike perspektiver og tilnærminger og anvende disse i samtaler, samarbeid og i relasjoner med barn og foreldre i utsatte livssituasjoner

- e. kan analysere og forholde seg kritisk til barnevernets rolle, makt og myndighetsutøvelse i arbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- f. kan selvstendig identifisere og analysere juridiske problemstillinger og anvende juridisk metode og relevante rettskilder for å sikre barns og foreldres rettigheter
- g. kan bruke relevante metoder for å foreta forsvarlig juridisk og barnevernfaglig skjønnsutøvelse, og dokumentere vurderinger og beslutninger i et fagfelt preget av usikkerhet og faglige og verdimeslige motsetninger

§ 9. Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan analysere relevante yrkesetiske - problemstillinger i barnevernsarbeid, og kritisk reflektere over hvordan egne verdier kan innvirke på arbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- b. kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner i barnevernsarbeid, både med barn, unge og familier, samarbeidspartnere og til allmennheten
- c. kan bidra til, og koordinere, tverrfaglig samarbeid i komplekse situasjoner sammen med barn, unge og foreldre
- d. kan anvende kunnskap og ferdigheter for å planlegge miljøterapeutiske tilnærminger i og utenfor institusjon

Kapittel 4. Læringsutbytte for kompetanseområdet innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner

§ 10. Innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om innovasjon og innovasjonsprosesser i arbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner
- b. har inngående kunnskap om vilkårene og mulighetene for fagutvikling og innovasjonsarbeid innen barnevern

§ 11. Innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan bruke relevante metoder for å planlegge, lede og evaluere et avgrenset fagutviklings- eller innovasjonsprosjekt innen barnevern

- b. kan bruke forskningsbasert, erfaringsbasert og brukerbasert kunnskap i fagutviklings- og innovasjonsarbeid innen barnevern
- c. kan gjennomføre fagutviklings- og innovasjonsprosesser som involverer barn, unge og familier og reflektere over ulike faglige og etiske aspekter ved brukerinvolvering i slike prosesser

§ 12. Innovasjon og kompetanseutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre innovasjonsprosjekter i arbeid med barn, unge og familier

Kapittel 5. Opptakskrav, studiets oppbygning og praksisstudier

§ 13. Opptakskrav

Opptakskrav for masterutdanning i barnevernsarbeid er fullført 3-årig bachelorutdanning, som gir yrkestittel sosionom, vernepleier eller barnevernspedagog. I tillegg kan de enkelte utdanningsinstitusjonene vurdere i hvilken grad søkere med annen helsefaglig, pedagogisk, psykologisk eller samfunnsvitenskapelig utdanning, og minimum ett års relevant yrkeserfaring fra arbeid med barn unge og familier i utsatte livssituasjoner, er kvalifiserte for opptak.

§ 14. Studiets oppbygning

Utdanningen skal utgjøre 120 studiepoeng.

Utdanningen skal ha en oppbygning som bidrar til å skape en gjensidig sammenheng mellom de tre kompetanseområdene 1) Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner, 2) Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner og 3) Innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner som studiet bygger på. De to første kompetanseområdene skal gi grunnlag for arbeid med forbedring, utvikling og innovasjon i barnevernsfeltet, som er det tredje kompetanseområdet.

Kompetanseområdet perspektiver på barn, unge og familier skal vektlegge ulike forståelsesrammer for fenomener som påvirker og preger både hverdagsliv, levekår og utvikling for mennesker som kommer i kontakt med og mottar hjelp fra barnevernet. Aktuelle perspektiver kan komme fra ulike faglige retninger og forståelsesrammer og gjelde både på individ-, gruppe- og samfunnsnivå.

Kompetanseområdet barnevernsarbeid skal vektlegge barnevernets samfunnsoppgaver og arbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner. Området tar for seg barnevernets ulike samfunnsfunksjoner med anvendelse av både forebyggende og svært inngripende tiltak, og hvordan dette påvirker, forståelsen av og møtet med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner.

Kompetanseområdet innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i

utsatte livssituasjoner skal vektlegge barnevernets behov for faglig utvikling og innovasjon, og hvordan ulike aktører kan involveres i dette arbeidet.

For å bidra til at kandidatene oppøver avansert analytisk, kritisk og praktisk kompetanse, bør det legges vekt på å anvende ulike studentaktive læringsformer. Sentralt i masterutdanningen er arbeidet med en masteroppgave i form av et selvstendig avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.

Det kan avholdes en obligatorisk nasjonal deleksamen i løpet av utdanningen. NOKUT skal i samråd med institusjonene fastsette fag/emne, omfang, tidspunkt mv. for en eventuell deleksamen.

§ 15. *Praksisstudier*

I studiet inngår det praksis innen barnevernsfeltet på minimum 4 uker totalt. Praksis skal være knyttet til et eller flere av læringsutbyttene i denne forskriften, og bidra til å utvikle kandidatens praktiske, analytiske og kritiske kompetanse. Praksis vil kunne gjennomføres i tilknytning til kandidatens egen arbeidsplass innen barnevernsfeltet.

Det skal inngås samarbeidsavtaler med praksistilbyderen. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå, og kan også regulere forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid.

Kapittel 6. Ikrafttredelse

§ 16. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Forskriften gjelder for utdanninger med tittelen masterutdanning i barnevernsarbeid som tilbys fra høsten 2022.